

Przedmiotowe Zasady Oceniania z Biologii

w roku szkolnym 2026/2027 dla klas z zakresu podstawowego oraz rozszerzonego

Zasady ogólne

Ocenianie wewnątrzszkolne na zajęciach z biologii ma na celu:

1. informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz postępach w tym zakresie,
2. udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
3. motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu,
4. dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
5. umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Przedmiotowe Zasady Oceniania z biologii obejmują:

1. formułowanie przez nauczyciela wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych,
2. ocenianie bieżące i ustalanie śródrocznych ocen klasyfikacyjnych,
3. ustalanie rocznych ocen klasyfikacyjnych,
4. ustalanie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych,
5. ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom / prawnym opiekunom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

Uzasadnianie ocen

1. Nauczyciel uzasadnia każdą bieżącą ocenę szkolną, wskazując, w jakim stopniu uczeń opanował sprawdzane wiadomości i umiejętności oraz, w razie potrzeby, jakie elementy wymagają dalszej pracy.
2. Uzasadnienie oceny powinno odnosić się do **wymagań edukacyjnych określonych w Przedmiotowym Systemie Oceniania** oraz do kryteriów oceniania właściwych dla danej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności.
3. Oceny z ustnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie, w miarę możliwości bezpośrednio po zakończeniu odpowiedzi ucznia, wskazując:
 - zakres wiadomości i umiejętności opanowanych prawidłowo;
 - elementy wymagające uzupełnienia lub poprawy;
 - popełnione błędy i ich charakter;
 - zalecenia dotyczące dalszej pracy.
4. W przypadku ocen z aktywności, pracy na lekcji, ćwiczeń, zadań praktycznych, doświadczeń, projektów lub innych bieżących form pracy nauczyciel uzasadnia ocenę poprzez wskazanie stopnia realizacji określonych kryteriów lub wymagań.
5. W przypadku pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ocena jest uzasadniana poprzez odniesienie jej do kryteriów oceniania przyjętych dla danej pracy. Uczeń ma prawo uzyskać informację o:
 - liczbie zdobytych punktów lub stopniu realizacji poszczególnych kryteriów;
 - poprawnych i niepoprawnych odpowiedziach;
 - zakresie wiadomości i umiejętności, które zostały opanowane;
 - wiadomościach i umiejętnościach wymagających uzupełnienia;
 - zaleceniach dotyczących dalszej pracy.

6. Na wniosek ucznia lub jego rodzica/prawnego opiekuna ocena z pisemnej formy sprawdzania wiadomości i umiejętności może zostać dodatkowo uzasadniona w formie pisemnej. Uzasadnienie powinno zawierać w szczególności stopień opanowania wiadomości i umiejętności oraz zalecenia do dalszej pracy.
7. Nauczyciel przekazuje pisemne uzasadnienie oceny uczniowi lub jego rodzicom/prawnym opiekunom w terminie **3 dni roboczych Liceum** od dnia złożenia wniosku, z zachowaniem obowiązujących w szkole zasad udostępniania dokumentacji dotyczącej oceniania.
8. W przypadku prac pisemnych uzasadnienie może stanowić adnotacja nauczyciela na pracy ucznia, karta odpowiedzi, informacja przekazana za pośrednictwem dziennika elektronicznego lub odrębny dokument, o ile zawiera informacje umożliwiające uczniowi i jego rodzicom/prawnym opiekunom poznanie podstawy ustalenia oceny.
9. Nauczyciel w formie pisemnej uzasadnia **śródroczne i roczne oceny niedostateczne**. Uzasadnienie powinno w szczególności wskazywać:
 - zakres wymagań edukacyjnych, których uczeń nie spełnił;
 - najistotniejsze braki w wiadomościach i umiejętnościach;
 - wyniki uzyskane przez ucznia w poszczególnych formach sprawdzania;
 - działania podejmowane przez nauczyciela w celu umożliwienia uczniowi uzupełnienia braków;
 - zalecenia dotyczące dalszej pracy ucznia.
10. Pisemne uzasadnienie śródrocznej lub rocznej oceny niedostatecznej stanowi załącznik do sprawozdania z wyników klasyfikacji klasy, do której uczęszcza uczeń otrzymujący ocenę niedostateczną.
11. W przypadku ustalenia oceny klasyfikacyjnej nauczyciel bierze pod uwagę całokształt pracy ucznia oraz stopień spełnienia wymagań edukacyjnych. **Średnia ważona ocen bieżących oraz określone w PZO widełki ocen mają charakter orientacyjny i nie stanowią automatycznej podstawy do ustalenia oceny klasyfikacyjnej.**
12. Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej nauczyciel uwzględnia w szczególności:
 - stopień opanowania wymagań edukacyjnych;
 - wyniki uzyskane w różnych formach sprawdzania wiedzy i umiejętności;
 - systematyczność pracy;
 - postępy ucznia;
 - samodzielność i zaangażowanie;
 - umiejętność wykorzystania wiedzy w sytuacjach problemowych i praktycznych;
 - podejmowanie przez ucznia działań zmierzających do uzupełnienia braków i poprawy osiągnięć.
13. W przypadku wystawienia śródrocznej oceny niedostatecznej nauczyciel przekazuje uczniowi za pisemnym potwierdzeniem **harmonogram działań służących uzupełnieniu braków oraz zakres wymagań niezbędnych do uzyskania oceny pozytywnej**.
14. Harmonogram, o którym mowa w pkt 13, może obejmować w szczególności:
 - zakres materiału wymagający uzupełnienia;
 - formę lub formy sprawdzenia opanowania zaległych wiadomości i umiejętności;
 - proponowane terminy sprawdzenia;
 - wskazówki dotyczące sposobu przygotowania się do poprawy;
 - inne działania wspierające ucznia w uzupełnieniu braków.
15. Uczeń jest zobowiązany do zapoznania się z przekazanymi zaleceniami oraz, w uzgodnionym terminie, do podjęcia działań zmierzających do uzupełnienia wskazanych braków

Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców / opiekunów prawnych.

1. Każda ocena z ustnych form sprawdzania umiejętności lub wiadomości ucznia podlega wpisaniu do dziennika elektronicznego bezpośrednio po jej ustaleniu i ustnym poinformowaniu ucznia o jej skali.
2. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów przedstawiane są do wglądu uczniom na zajęciach dydaktycznych. Ocena wpisywana jest do dziennika elektronicznego.
3. Rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz uczniowie mają możliwość wglądu do sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac kontrolnych w obecności nauczyciela. Na wniosek złożony do dyrektora szkoły prace te mogą być powielane i fotografowane.
4. Nauczyciel zachowuje prace kontrolne do zakończenia roku szkolnego.

Kryteria oceniania

Nauczyciel ocenia osiągnięcia edukacyjne ucznia z wykorzystaniem różnorodnych form oceniania, takich jak:

- 1) kartkówki - krótkie prace pisemne, sprawdzające wiadomości i umiejętności ucznia z jednej, dwóch lub co najwyżej trzech ostatnich lekcji,
- 2) odpowiedzi ustne,
- 3) odpowiedzi wynikające z własnej inicjatywy ucznia;
- 4) odpowiedzi pisemno-ustne,
- 5) prace kontrolne tj. prace klasowe /sprawdziany/ testy - prace pisemne sprawdzające wiadomości i umiejętności ucznia z więcej niż trzech lekcji,
- 6) analizy pisemne,
- 7) diagnozy (diagnozie poddani są wszyscy uczniowie danego oddziału, w przypadku, gdy uczeń w danym terminie nie może pisać diagnozy z powodu nieobecności usprawiedliwionej, jest zobowiązany do napisania diagnozy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela,
- 8) udział w konkursach przedmiotowych,
- 9) aktywny udział w zajęciach dodatkowych,
- 10) inne formy wypracowane przez nauczyciela i uczniów (np. udział w olimpiadzie przedmiotowej, zadania domowe, referaty, prezentacje, praca indywidualna i zespołowa, projekty, aktywność na lekcji oraz aktywność w organizacjach pozarządowych i inna aktywność społeczna, związana ze specyfiką przedmiotu).

Zasady oceniania

1. Rodzice mogą uzyskać informacje o ocenach ucznia w ciągu całego roku szkolnego za pośrednictwem e-dziennika, u nauczycieli na konsultacjach lub podczas spotkań z wychowawcą.
2. Nauczyciel ma obowiązek zapoznania ucznia ze sprawdzoną i ocenioną pracą kontrolną w **15 dni pracy liceum**. Termin może ulec wydłużeniu z powodu usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela w szkole.
3. W ciągu tygodnia w danej klasie mogą być przeprowadzone nie więcej niż trzy prace kontrolne. W ciągu jednego dnia uczeń może mieć tylko jedną pracę kontrolną.
4. O terminie planowanej pracy kontrolnej nauczyciel informuje uczniów oraz zapisuje w e- dzienniku minimum **7 dni pracy liceum** wcześniej.
5. W przypadku przekroczenia terminu oddania sprawdzonych prac kontrolnych nauczyciel wpisuje do dziennika tylko oceny pozytywne.
6. Jeżeli uczeń z powodu nieobecności usprawiedliwionej lub klasa w związku z udziałem w innych zajęciach dydaktyczno-wychowawczych nie pisała pracy kontrolnej w wyznaczonym terminie nauczyciel wyznacza dodatkowy termin sprawdzenia osiągnięć.
7. Kartkówka dotyczy najwyżej trzech ostatnich jednostek lekcyjnych i może być przez nauczyciela niezapowiedziana.
8. Praca kontrolna obejmuje większy zakres materiału ujętego w programie nauczania.
9. Uczeń, który nie zaprezentował pracy domowej i tym samym wykazał, że nie opanował treści i umiejętności określonych w podstawie programowej, otrzymuje częściową ocenę niedostateczną.
10. Uczeń może zgłosić w danym semestrze brak przygotowania do lekcji wg zasad ustalonych przez nauczyciela danego przedmiotu na początku roku szkolnego. **W przypadku zajęć biologii ilość nieprzygotowań wynosi trzy.**
11. Prawo zgłaszania nieprzygotowania do lekcji nie przysługuje w dniu, w którym nauczyciel zapowiedział pracę

kontrolną lub inną formę sprawdzania wiedzy i umiejętności. Wyjątek stanowią uczniowie, którzy są obecni w szkole po chorobie trwającej dłużej niż okres zapowiedzenia pracy kontrolnej lub innej zapowiedzianej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności.

12. Ocenianie odbywa się systematycznie.

13. Minimalna liczba ocen cząstkowych na podstawie, z których wystawia się ocenę klasyfikacyjną wynosi: 3 oceny, jeżeli zajęcia odbywają się jeden lub dwa razy w tygodniu, 4 oceny, jeżeli zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu, 5 ocen, jeżeli zajęcia odbywają się więcej niż trzy razy w tygodniu.

14. Na **5 dni pracy liceum** przed wystawieniem ocen śródrocznych i rocznych powinno być zakończone przeprowadzanie wszelkich prac kontrolnych.

15. Uczniowie klas pierwszych mają przez okres dwóch pierwszych tygodni września okres adaptacyjny, podczas którego nauczyciele nie powinni stawiać im ocen niedostatecznych.

16. Uczeń, który podczas zaliczania materiału objętego formą sprawdzania wiedzy pracuje niesamodzielnie lub korzysta z pomocy niedozwolonych wykazując się tym samym brakiem opanowania sprawdzanej wiedzy i umiejętności, otrzymuje ocenę niedostateczną.

17. Jeżeli spóźnienie na zapowiedzianą formę sprawdzania wiedzy i umiejętności uniemożliwiło sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia, jest traktowane podobnie jak nieobecność nieusprawiedliwiona.

18. Uczeń ma obowiązek przystąpienia do jednokrotnej próby poprawienia oceny niedostatecznej z każdej pracy kontrolnej w trybie ustalonym przez nauczyciela. Nauczyciel wyznacza termin sprawdzianu poprawkowego w ciągu **15 dni pracy liceum** od dnia, w którym odbyła się praca kontrolna.

19. Uczeń ma prawo raz w semestrze do jednokrotnej próby poprawienia oceny innej niż niedostateczna z każdej pracy klasowej w trybie ustalonym przez nauczyciela. Poprawa ocenionych prac może się odbyć na prośbę uczniów w terminie wskazanym przez nauczyciela, jednak nie później niż 15 dni pracy liceum od otrzymania sprawdzonej i ocenionej pracy.

20. Termin poprawy jest jednocześnie terminem ostatecznym zaliczenia przez uczniów, którzy z przyczyn usprawiedliwionych nie pisali pracy kontrolnej w pierwszym terminie. Oznacza to, że dla tych uczniów nie wyznacza się już nowego terminu poprawkowego

21. Poprawiona ocena odnotowana jest w e-dzienniku obok poprawianej bez względu na to, czy jest pozytywna, czy negatywna. Obie oceny otrzymują taką samą wagę.

Skala oceniania kontrolnych prac pisemnych:

Ocena	Skala procentowa
6	100%
5	90% - 99%
4	75% - 89%
3	56% - 74%
2	41% - 55%
1	0% - 40%

Oceny klasyfikacyjne

1,75 – 2,74 dopuszczający

2,75 – 3,74 dostateczny

3,75 – 4,74 dobry

4,75 – 5,49 bardzo dobry

5,50 – 6,00 celujący

Ocenę celującą otrzymuje również uczeń ze średnią ważoną 5,0 – 6,0, który ponadto wykazał się w trakcie trwania półroczną szczególną aktywnością, twórczym podejściem do przedmiotu, brał udział w konkursach, olimpiadach, przygotowywał interesujące projekty, opracowania.

Zasady ustalania oceny klasyfikacyjnej

Wskazane w Przedmiotowych Zasadach Oceniania widełki średniej ważonej przypisane poszczególnym ocenom klasyfikacyjnym mają charakter **orientacyjny i sugerujący**. Średnia ważona nie stanowi jedynej ani automatycznej podstawy do ustalenia oceny klasyfikacyjnej.

Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej nauczyciel bierze pod uwagę w szczególności:

- stopień opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych;
- wyniki uzyskane z poszczególnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności, z uwzględnieniem ich wagi oraz zakresu sprawdzanego materiału;
- systematyczność i aktywność ucznia w procesie uczenia się;
- postępy ucznia w stosunku do jego wcześniejszych osiągnięć;
- samodzielność w rozwiązywaniu zadań i problemów;
- umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy w praktyce oraz w sytuacjach problemowych;
- przygotowanie do zajęć i wywiązywanie się z powierzonych zadań;
- wyniki uzyskane przez ucznia w ramach poprawy ocen, jeżeli taka możliwość była przewidziana w zasadach oceniania;
- indywidualne możliwości i uwarunkowania ucznia, o ile mają one wpływ na sposób realizacji wymagań edukacyjnych.

Ocena klasyfikacyjna powinna odzwierciedlać **rzeczywisty stopień opanowania wymagań edukacyjnych przez ucznia**, a nie wyłącznie wynik matematycznego wyliczenia średniej ważonej.

W przypadku, gdy średnia ważona znajduje się na granicy dwóch ocen lub nie odzwierciedla w pełni poziomu opanowania wymagań edukacyjnych, nauczyciel może ustalić ocenę klasyfikacyjną inną niż wynikająca bezpośrednio z przyjętych widełek, kierując się całościową analizą osiągnięć ucznia.

Ustalenie ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych

Ustalenie ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i rocznych przeprowadza się w oparciu o oceny cząstkowe z zachowaniem ich hierarchii wynikającej ze specyfiki przedmiotu. Określa się następujące wagi ocen:

- 1- normalna
- 2- ważna
- 3- bardzo ważna

Forma oceniania	Waga
Prace kontrolne w tym: sprawdziany, testy, wypracowania	3
Szczególne osiągnięcia w konkursach przedmiotowych	3
Kartkówki	2
Odpowiedzi ustne	2
Inne formy	
Aktywność	1
Zadanie domowe	1
Praca w grupie:	
-dużej	1
-małej/ w parach	2
Referat/prezentacja	1
Zadania wykonywane z wykorzystaniem edukacyjnych	1

platform internetowych	
Udział w konkursie przedmiotowym	1

Ocenianiu na lekcjach biologii podlega:

a) znajomość:

- materiału merytorycznego wynikającego z realizowanej podstawy programowej,
- terminologii i pojęć właściwych dla danego przedmiotu,
- zależności i procesów zachodzących w organizmach oraz środowisku,
- zasad i metod prowadzenia obserwacji oraz doświadczeń,
- zasad bezpiecznego wykonywania doświadczeń i pracy z materiałem biologicznym.

b) umiejętność:

- analizy materiału źródłowego, w tym tekstów, schematów, tabel, wykresów, ilustracji i wyników doświadczeń,
- redagowania wypowiedzi ustnej oraz pisemnej,
- formułowania wniosków na podstawie przedstawionych danych i wyników doświadczeń,
- rozwiązywania zadań problemowych z wykorzystaniem posiadanej wiedzy,
- interpretowania wyników doświadczeń oraz oceny poprawności przedstawionych hipotez i wniosków,
- łączenia wiedzy z różnych działów przedmiotu oraz wykorzystywania jej w sytuacjach praktycznych,
- posługiwania się terminologią przedmiotową w sposób poprawny i adekwatny do sytuacji,
- samodzielnego wyszukiwania, selekcjonowania i weryfikowania informacji dotyczących zagadnień przedmiotowych.

Ocenianie odpowiedzi

Przy ocenianiu odpowiedzi nauczyciel bierze pod uwagę następujące czynniki:

- znajomość wiadomości z przedmiotu,
- umiejętność wnioskowania,
- umiejętność analizy przyczynowo - skutkowej,
- umiejętność uzasadniania i argumentowania,
- umiejętność analizy materiału źródłowego,
- umiejętność korelacji wiadomości biologicznych z innymi przedmiotami.

Załącznikiem do Przedmiotowych Zasad Oceniania są Wymagania na poszczególne oceny z biologii.

Ocenianie realizowane jest w skali i formach przyjętych w Zasadach Oceniania Wewnątrzszkolnego zawartych w Statucie szkoły.

We wszystkich kwestiach nieuregulowanych niniejszymi Przedmiotowymi Zasadami Oceniania należy posłużyć się Statutem szkoły.